

Dobar dan svima,

Uvaženi Ambasadore Drobnič, poštovane dame i gospodo, predstavnici javnog, privatnog i civilnog sektora, ekscelencije poštovani mediji, zadovoljstvo mi je da Vas pozdravim, i poželim dobrodošlicu na Nacionalnu konferenciju „*EFIKASAN SISTEM JAVNIH NABAVKI-GLAVNA MOGUĆNOST ZA SUZBIJANJE KORUPCIJE*“.

Odluka Evropskog Savjeta o otvaranju pregovora o pristupanju Evropskoj Uniji 23.06.2012.godine dokaz je realne evropske perspektive Crne Gore.

Sfera javnih nabavki je jedna od najvažnijih oblasti u ukupnom procesu evropskih integracija. Javne nabavke nijesu samo jedan od temelja na kojima počiva unutrašnje tržište Evropske unije, već i temelj sistema integriteta i odgovornosti, koji je neophodan za konsolidaciju vladavine prava i funkcionisanje demokratije. Ovo je jedna od najizazovnijih oblasti u procesu pregovaranja o članstvu.

Javne nabavke predstavljaju važnu komponentu svake savremene ekonomije. Sistem javnih nabavki počiva na principima transparentnosti, jednakog tretmana, slobodi tržišnog nadmetanja i nediskriminaciji.

Sistem javnih nabavki u Crnoj Gori u velikoj mjeri usklađen je sa pravnom tekovinom EU, ovo je i komentar brojnih organizacija prije svega i EK, UNDP, EBRD, SIGME, OEBS, WB gdje konsenzus jasno ukazuje da postojeći Zakon je u velikoj mjeri usklađen sa pravnom praksom i pravnim tekovinama EU. Naravno razumjeći pri tome da Javne nabavke predstavljaju sektor u kojem se susrijeću dva značajna segmenta državne ekonomije – s jedne strane, javni sektor kao naručilac koji u postupku javne nabavke treba da obezbijedi da se trošenje novca poreskih obveznika vrši uz sprovođenje principa „najbolja vrijednost za novac“ i, sa druge strane, privatni sektor koji u ovom procesu, kao ponuđač, takođe ima ulogu inicijatora ekonomskog rasta. U ovom procesu, propisi o javnim nabavkama imaju složeni zadatak regulisanja načina rada, pri čemu je važno sačuvati suštinu i načela obje oblasti i doprinijeti njihovom razvoju.

Cilj Crnogorskog zakonodavstva je da se davaocima usluga, isporučiocima roba i izvođačima radova obezbijedi mogućnost nadmetanja na javnim tenderima. Cilj je, sa jedne strane, jačanje ekonomskog razvoja i efikasnosti, ali i davanje punog smisla jedinstvenom tržištu Evropske unije. Institucije uspostavljene u tu svrhu obezbjeđuju poštovanje zakonodavnog okvira na svim nivoima i osiguraju efikasan sistem nabavki u svim postupcima nabavki.

Javne nabavke u kako u EU tako i u CG predstavljaju značajno tržište. Prema procjenama, ukupna vrijednost javnih nabavki iznosi oko 15% bruto društvenog proizvoda. Očigledno je da javni organi troše mnogo novca na javnu nabavku.

Konkurentna praksa u javnim nabavkama je ključ za efikasniju javnu potrošnju. Primjena adekvatnih postupaka javnih nabavki i velika konkurencija, kada su u pitanju javni ugovori umanjuju cijene za oko skoro i 30%. Rezultat toga je da se novac poreskih obveznika efikasnije troši, poboljšava se ekonomski razvoj, stvaraju novi uslovi i bolja konkurentnost.

Usklađivanje državnog sistema javnih nabavki sa sistemom javnih nabavki zemalja članica je jedan od najbitnijih instrumenata za postojanje internog tržišta i uklanjanje prepreka za slobodnu trgovinu unutar EU.

Ono što Crnu Goru očekuje tokom pregovora u ovom poglavlju je, prije svega, dalja harmonizacija koju definiše Direktiva odbrane, koncesija i javno-privatnog partnerstva, a to će predstavljati poseban izazov.

Takođe, Crna Gora će i u narednom periodu ojačavati pravnu zaštitu u oblasti javnih nabavki, obezbijediti još kvalitetaniji nadzor nad poštovanjem ugovora i posebno ojačati monitoring i aktivnosti u cilju sprečavanja sukoba interesa u ugovorima javnih nabavki a time pojačati antikorupcijsku politiku. Ovo je ujedni i bio glavni zadatak Projekta Jačanja sistema javnih nabavki u CG 2012/13 uz dio koji se ticao bolje normativizacije postojećih rješenja Direktiva iz oblasti „*sektorskih politika*“. Pomenutim Projektom finansiranim od strane ED u Podgorici osnažen je sistem elektronskog oglašavanja i obavješćavanja stvarajući sve pretpostavke ka zaokruživanju e - nabavki u skorije vrijeme.

Želim naglasiti ovom prilikom da su u našem Zakonu sadržani instituti poštovanja antikorupcijskih pravila i pravila o sprječavanju sukoba interesa, tim novim normativnim uređenjem, određeno je, da je naručilac dužan da evidentira te slučajeve, o tome sačini službenu zabilješku, podnese prijavu nadležnim organima radi preduzimanja mjera u skladu sa zakonom i obavijesti nadležni organ. Slična rješenja odrađena su i kada se radi o kršenju pravila o izbjegavanju sukoba interesa koje je naručilac dužan da evidentira i da o tome odmah obavijesti nadležni organ Uprave.

Ovom prilikom ću istaći u ovom možda dužem uvodu od planiranog da smo sistemskim rješenjima koje inkorporira pravna norma u sadašnjem Zakonu razvili veoma efikasne kontrolne mehanizme i to na način; 1. prevencija kroz transparentnost postupaka javnih nabavki, kao i transparentnost rada institucija koje se finansiraju javnim sredstvima 2. edukacija svih subjekata uključenih u postupcima javnih nabavki kroz Programa stručnog usavršavanja i osposobljavanja 3. među institucionalna sardanja...pomenimo neke (UzAI, KzSSi, Univerzitetei...).

Crna Gora je učlanjenjem u Svjetsku trgovinsku organizaciju 29. IV 2012. u oblasti javnih nabavki obezbijedila mogućnost djelovanja i na međunarodnoj sceni, gdje posebnu važnost ima Sporazum o vladinim nabavkama, u kom naša država ima status posmatrača, a aktivnosti ka pregovorima o pristupanju Sporazumu su otpočele uz aktivan monitoring EK.

Usklađivanjem zakonodavstva sa evropskim, Crna Gora će ojačati već dobro regulisanu oblast održivih javnih nabavki, a opcija uvođenja sistema elektronskih javnih nabavki otvara mogućnost savremenijem pristupu aktivnostima koje ova oblast podrazumijeva, a ona podrazumijeva poštovanje dva važna resursa a to su vrijeme i novac.

Najljepše Vam se zahvaljujem na pažnji!

Doc.dr Mersad Z MUJEVIĆ, s.r.